

Οι απαρχές του εγχειρήματος καθορισμού της ταυτότητας του ποιμνίου

[Ορθοδοξία](#) / [Ποιμαντική](#)

[Δημήτρης Τσιολακίδης, Θεολόγος](#)

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://bitly.com/2cLNdhC>]

Σε αυτή την κατεύθυνση άλλωστε κινείται και η διδαχή των αποστόλων, όπως και οι επιστολές του Ιγνατίου του Θεοφόρου στο δεύτερο αιώνα της χριστιανικής ζωής, αλλά και οι αγώνες κατά των αιρέσεων και οι εκκλησιαστικές έριδες, που άμεσα ή έμμεσα είναι συνδεδεμένες και συναρτώμενες με το θέμα της ταυτότητας καθεαυτής, καθώς η όποια έκβασή τους συνδιαμορφώνει το θρησκευτικό προφίλ των πιστών μελών του εκκλησιαστικού πληρώματος. Έχοντας λοιπόν ως σημείο αναφοράς τις διαδρομές που ακολούθησε η αναζήτηση της ορθής ερμηνείας της πίστης και ως υπόδειγμα τη δογματική διατύπωσή της και ορθή βίωσή της, έναν πρώτο ορισμό της ταυτότητας των ορθοδόξων χριστιανών μπορούμε να τον αναγνώσουμε στην διδασκαλία του Ιωάννη του Σιναΐτη. Να πώς κατατάσσει τα μέλη του εκκλησιαστικού πληρώματος, και ιδού τα κριτήρια με τα οποία δίνει το στίγμα της θρησκευτικής τους ταυτότητας: «*Το “από Θεού άρχεσθαι” είναι ορθόν και πρόπον, εφ’ όσον απευθύνομαι προς υπηρέτας του Θεού. Αυτού λοιπόν του αγαθού και υπεραγάθου και παναγάθου Θεού και βασιλέως μας, ο οποίος ετίμησε*

όλα τα λογικά όντα που εδημιούργησε με το δώρο του αυτεξουσίου, άλλοι είναι φίλοι Του και άλλοι γνήσιοι δούλοι Του. Άλλοι είναι αχρείοι δούλοι Του και άλλοι τελείως αποξενωμένοι απ' Αυτόν. Υπάρχουν τέλος και αυτοί που είναι εχθροί Του, καίτοι είναι αδύνατοι και ανίσχυροι[3]». Από τότε μεσολάβησαν αρκετοί αιώνες αλλά σε ότι αφορά την προσπάθεια να προσδιορίσει κανείς τα ομαδικά ή ατομικά χαρακτηριστικά των ανθρώπων με τους οποίους συνυπάρχει ή έρχεται σε επαφή η Εκκλησία, θα μπορούσαμε να πούμε ότι διαπιστώνουμε μια αναλογία και εγγύτητα με την Σιναϊτική κατηγοριοποίηση, με την κύρια διαφορά να οφείλεται στην αλλαγή των συνθηκών. Μία από τις παραμέτρους αυτής της διαφοράς σχετίζεται και με τον τρόπο κατανόησης και νοηματόδοσης των αξιών και των αρχών στη σύγχρονη εποχή, με το κεντρικό της γνώρισμα να αποτυπώνεται στο γεγονός ότι ο καθένας αντιλαμβάνεται διαφορετικά τόσο τις έννοιες όσο και τα πράγματα. Αυτή η δυναμική της εννοιολογικής ρευστότητας καλύπτει και την Εκκλησία. «Αυτό δε

από την
η από τη

Έτσι

παρότι έχουμε διαφοροποιημένη βάση στοίχισης και προσδιορισμού της ταυτότητας του ποιμνίου, η ταξινόμηση από εκκλησιοκεντρική άποψη βασίζεται λίγο-πολύ στις ίδιες αρχές. Στην Ελλάδα κατά προσέγγιση, ο συνολικός πληθυσμός απαρτίζεται από βαπτισμένους και πολιτογραφημένους -μέχρι πρότινος- ορθόδοξους χριστιανούς. Σε ότι αφορά όμως την κατάταξή τους με κριτήριο την μετέπιγνώσεως πίστη και βιωματική σύνδεση με τη ζωή της Εκκλησίας τότε η

συνολική παράσταση που διαγράφεται δομείται «από τέσσερα υποσύνολα, με ασαφή τα μεταξύ τους όρια και με πολλές αλληλοεπικαλύψεις, ωστόσο διακριτά και αναγνωρίσιμα»[5]. Η αλληλοεπικάλυψη αυτή αφορά το σχήμα, την εξωτερική εκδήλωση της πίστης, και τον τρόπο, την εσωτερική αυθεντική βίωσή της. Συνεπώς στην παράθεση των υποσυνόλων του χριστεπώνυμου πληρώματος που ακολουθεί, παρότι θα αναγνωρίσουμε αναλογίες τόσο στη σειρά ταξινόμησης όσο και στην ποιοτική τους αξιολόγηση με αυτά του Ιωάννη του Σιναΐτη, υπάρχει όπως έχει τονισθεί μια βασική διάκριση που αφορά και τον τρόπο και το σχήμα σχετικά με την έκφραση του θρησκευτικού φρονήματος και ενδιαφέροντος. Σύμφωνα με τον π. Αδαμάντιο Αυγουστίδη[6], τις τάξεις αυτές του ποιμνίου μπορούμε να τις προσδιορίσουμε σε τέσσερα επί μέρους σύνολα κατά τον ακόλουθο τρόπο:

α) Το επί μέρους πλήθος των πιστών οι οποίοι ακολουθούν μια ενεργή, αδιάβλητη και οργανική σχέση με την εκκλησιαστική ζωή, όντας σταθερά μέλη της ενοριακής ευχαριστιακής κοινότητας, - βρίσκονται εγγύτερα σε αυτούς που αναφέρονται ως γνήσιοι δούλοι του Θεού-.

β) Το υποσύνολο των ορθοδόξων χριστιανών που έχουν μια άτονη και συμβατική σχέση με την Εκκλησία, με τη ζωή και τη νοοτροπία τους να διαμορφώνονται πέρα από την επίδραση κάποιας μεταφυσικής αναφοράς ή την άντληση κάποιας κανονιστικής αρχής που να απαντά σε οποιαδήποτε πίστη σε κάποιο θεό. Δέχονται όμως την κοινωνική χρησιμότητα της θρησκείας ως ηθικοπλαστικής θεσμικής σταθεράς. Κατά το αυστηρό γράμμα της Σιναΐτικής θεώρησης πρόκειται κατά μία έννοια για τους αχρείους δούλους του Κυρίου.

(συνεχίζεται)

[3] Κλίμαξ, Λόγος Πρώτος Περί Αποταγής, έκδοση δεκάτη πρώτη, Ιερά Μονή Παρακλήτου Ωρωπός Αττικής, 2009 σ.37.

[4] Βλ. Πρωτοπρεσβύτερου Εμμανουήλ κλάψη, Η Ορθοδοξία στο Νέο κόσμο, εκδ, Π.ΠΟΥΡΝΑΡΑ. Θεσσαλονίκη ,2000 σ.83.

[5] Π. Αδαμάντιος Γ. Αυγουστίδης, ό.π.,σελ. 42.

[6] Πρβλ. π. Αδαμάντιου Γ. Αυγουστίδη, ό.π., σελ. 42-43

<http://bitly.com/2cZdJ7h>